

Financieringskader voor humanitaire steun en de voorgestelde verdeling van de bijdragen om tegemoet te komen aan de humanitaire behoeften in Oekraïne 2022

1. Voorwoord

Dit financieringskader wordt voorgesteld op basis van de notificatie van de ministerraad van 06/05/2022 maar onder voorwaarde van aanpassing van de uitgavenbegroting na begrotingscontrole en dus van de oprichting van de interdepartementale provisie Oekraïne.

Humanitaire hulp is een morele plicht en een fundamentele uitdrukking van de universele waarde van solidariteit tussen volkeren. De doelstellingen van humanitaire hulp zijn het redden van levens, het verlichten van lijden en het bewaren van de menselijke waardigheid tijdens en na natuurrampen en door de mens veroorzaakte crisissen, alsook het voorkomen van dergelijke situaties. Het kan op geen enkele manier onderdeel uitmaken van een politiek of militair beleid. Humanitaire hulp is evenmin een instrument van crisisbeheersing.

De Belgische humanitaire hulp wordt geregeld door verschillende instrumenten (de wet op de ontwikkelingssamenwerking van 2013, het koninklijk besluit betreffende de humanitaire hulp van 2014, de humanitaire strategie van 2014) en weerspiegelt de verschillende internationale en supranationale verbintenissen van België op het terrein (bv. "Goed Humanitair Donorschap", Europese Consensus over Humanitaire Hulp). Om deze verschillende instrumenten uit te voeren, beschikt de Belgische humanitaire hulp over vier afzonderlijke middelen.

- **Projecten** zijn bedoeld om tegemoet te komen aan de specifieke behoeften op korte termijn of om ondergefinancierde of vergeten crises op adequate wijze te financieren; De regelgeving, verantwoordingsplicht en evaluatie zijn aangepast aan een korte termijn perspectief;
- **Programma's** zijn overeenkomsten met partners voor financiering op langere termijn met enige flexibiliteit, binnen een kader van vooraf vastgestelde regels, met een geografische of thematische focus, of beide, en met een duidelijke verantwoordingsplicht en een passende evaluatie;
- **Internationale humanitaire fondsen** zijn flexibele fondsen die op zeer korte termijn dringende humanitaire behoeften kunnen financieren, binnen transparante regels en met een duidelijke verantwoordingsplicht;
- **Algemene middelen (Core funding)** zijn bijdragen aan internationale humanitaire organisaties, bestemd voor de niet gereserveerde algemene middelen van de betrokken organisaties.

Dit kader detailleert een bedrag van **14 miljoen euro** in vastleggingen en vereffeningen voor het jaar 2022. Deze begroting is bedoeld om de humanitaire

respons op de crisis in Oekraïne te ondersteunen via steun aan humanitaire projecten en het flexibel humanitair landenfonds voor Oekraïne.

2. Analyse van de humanitaire context

De Russische inval in Oekraïne heeft geleid tot de grootste humanitaire crisis in Europa sinds het einde van de tweede wereldoorlog. Sinds het begin van het conflict zijn al meer 6 miljoen Oekraïners het land ontvlucht en zijn 8 miljoen burgers intern ontheemd. De VN verwacht dat deze aantallen nog zullen toenemen naarmate de oorlog vordert. Zo verwachten zij dat het aantal vluchtelingen nog zal stijgen tot 8,3 miljoen.

De Russische invasie gaat gepaard met beschietingen van bevolkingscentra, zowel stedelijk gebieden rond de frontlijn als in de rest van het land. Hierdoor lopen burgers en IDP's dagelijks het risico om het slachtoffer te worden van een Russische aanval. Volgens de VN zijn er al minstens 3700 burgers omgekomen. Dit totaal ligt volgens de organisatie in werkelijkheid veel hoger. Russische aanvallen blijven niet alleen beperkt tot de bevolking, maar ook de infrastructuur die noodzakelijk is om de bevolking te ondersteunen, wordt vaak getroffen. Zo is bijvoorbeeld de toegang tot drinkbaar water verstoord en hebben 6 miljoen burgers geen of beperkte toegang tot water. Ook verliezen bevolkingscentra die omsingeld worden alle toegang tot levensnoodzakelijke nutsvoorzieningen. In het land leven volgens het WFP 1/3 van de huishoudens in een situatie zonder voedselzekerheid. In het zuiden en het oosten van het land bedraagt dit 2/3 van de huishoudens.

De Russische bombardementen ontzien ook de gezondheidssector niet. Volgens het WHO hebben er al 214 aanvallen op gezondheidscentra plaatsgevonden en dit aantal groeit met de dag. Hierdoor wordt de toegang tot medische hulp voor miljoenen Oekraïners bemoeilijkt en dreigt het land een broeihaard te worden voor besmettelijke ziekten. Niet alleen de medische infrastructuur maar ook de medische bevoorrading staan onder grote druk. Zo kampen ziekenhuizen die nog actief zijn met tekorten aan medicijnen tegen chronische ziekten.

Het conflict brengt ook na het einde van de vijandigheden grote problemen met zich mee. Gebieden ten noorden van de hoofdstad worden geconfronteerd met grote hoeveelheden aan niet geëxplodeerde munitie (UXO) en mijnen. Deze munitie bevindt zich voornamelijk in stedelijke gebieden en nabij belangrijke aanvoerwegen. In het oosten blijft de hoeveelheid UXO's groeien en zal dit de regio lang na het einde van het conflict blijven teisteren.

Al deze problemen worden verergerd door het gebrek aan toegang voor hulpverleners in de gebieden die het ergst getroffen zijn. Zowel de gevechten als Russische belemmeringen beperken de operationele capaciteiten van hulpverleners in de ergst getroffen gebieden in het oosten van het land. In de regio's onder controle van de Oekraïense regering zijn verscheiden humanitaire partners bezig steun te verlenen en proberen zijn hun activiteiten meer en meer naar het oosten uit te breiden.

3. Financiering van projecten

België stelt voor om binnen het kader van de AB Humanitaire projecten 7 miljoen euro uit te trekken voor steun aan internationale humanitaire NGO's en internationale humanitaire organisaties die actief zijn in Oekraïne.

3.1 Toewijzingscriteria Projecten

Meer algemeen dient elke organisatie die een humanitaire subsidie wenst te verkrijgen te voldoen aan de procedures zoals beschreven in dit document, en aan de wettelijke vereisten zoals gestipuleerd in de Wet betreffende de Belgische Ontwikkelingssamenwerking van 19 maart 2013 en het Koninklijk Besluit inzake Humanitaire Hulp van 19 april 2014, in de versie die van kracht is op de datum van ondertekening van dit financieringskader.

3.2 Categorie van organisaties

Dit kader is voorbehouden aan internationale humanitaire organisaties en internationale humanitaire NGO's actief in Oekraïne.

Elke internationale humanitaire organisatie die in het kader van deze oproep tot het indienen van voorstellen een subsidie aanvraagt, moet voldoen aan de toekenningsvoorwaarden vermeld in artikel 2, §3 van het koninklijk besluit betreffende de humanitaire hulp van 19 april 2014.

Elke internationale humanitaire NGO die in het kader van deze oproep tot het indienen van voorstellen een subsidie aanvraagt, moet voldoen aan de toekenningsvoorwaarden vermeld in artikel 2, §2 van het koninklijk besluit betreffende de humanitaire hulp van 19 april 2014.

3.3 Duur

Elke financiering op de basisallocatie "projecten" heeft een maximumduur van 12 maanden, en kan eenmaal verlengd worden met 6 maanden indien de omstandigheden dit vereisen en dit beargumenteerd kan worden.

3.4 Budget

Het totaal budget dat ter beschikking gesteld wordt voor deze oproep bedraagt 7 miljoen Euro. Dit bedrag zal verdeeld worden volgens de volgende sleutel:

- 5 miljoen EUR voor internationale humanitaire organisaties
- 2 miljoen EUR voor internationale humanitaire NGOs

3.5 De geografische zone

De financieringen zijn bedoeld voor de verlichting van de humanitaire noden in Oekraïne.

3.6 Activiteiten

De activiteiten dienen te voldoen aan de wettelijke vereisten zoals opgesomd in Artikel 29 § 2 van de Wet betreffende de Belgische Ontwikkelingssamenwerking van 19 maart 2013.

De voorgestelde activiteiten die aan deze eisen beantwoorden, zijn:

- 1° steun voor maatregelen die een snelle reactie bevorderen in geval van humanitaire crises;
- 2° de slachtoffers van humanitaire crises te beschermen en bij te staan door in hun levensbehoeften te voorzien en de levensomstandigheden van de getroffen bevolkingsgroepen te verbeteren;
- 3° wederopbouw en versterking van de instellingen en herstel van de infrastructuur;
- 4° overgangsacties die het mogelijk maken de sociaal-economische structuur en de civiele maatschappij nieuw leven in te blazen;
- 5° paraatheid bij rampen;
- 6° het uitvoeren van studies en evaluaties en het uitvoeren van acties om de humanitaire hulpverlening doeltreffender en doelmatiger te maken;
- 7° de bevordering van het internationaal humanitair recht.

3.7 Modaliteiten voor het indienen van een dossier

Internationale humanitaire organisatie

De administratie aanvaardt de standaardformaten voor de presentatie van projecten van de internationale humanitaire organisatie. Niettemin is het wenselijk dat het projectvoorstel wordt aangevuld met een gedetailleerde en resultaatgerichte begroting waarin het voorgenomen gebruik van de Belgische financiering wordt aangegeven.

Alle projectvoorstellen moeten voldoen aan de subsidievoorwaarden zoals vermeld in artikel 6, §1 van het KB Humanitaire Hulp van 19 april 2014.

De organisatie moet een elektronische versie van het volledige dossier aan de humanitaire dienst toezenden (D5.1). Het voorstel kan in een van de volgende talen worden opgesteld: Frans, Nederlands of Engels.

Het bewijs van de officiële indiening van het dossier moet worden gericht aan de dienst D5.1 (D5.1@diplobel.fed.be). Vervolgens wordt een ontvangstbevestiging gestuurd.

Alle voorstellen zullen voor advies worden voorgelegd aan de Inspecteur van Financiën.

Internationale humanitaire NGO

Alle voorstellen moeten bevatten: een analyse van de behoeften en de context, een logistiek kader en een gedetailleerde en resultaatgerichte begroting.

Het projectvoorstel moet voldoen aan de voorwaarden voor het toekennen van subsidies vermeld in artikel 6, §1 van het KB Humanitaire Hulp van 19 april 2014.

Het projectvoorstel kan in het Nederlands, Frans of Engels worden opgesteld.

Elk projectvoorstel moet worden opgesteld volgens het aangepaste "enige formulier" van ECHO en moet tevens een afzonderlijke, gedetailleerde en resultaatgerichte begroting en een inleidende samenvatting (1-2 bladzijden) bevatten. Het enige formulier zal maximaal 40 bladzijden tellen (bijlagen niet meegerekend).

Het projectvoorstel moet een interne of externe evaluatie en een externe audit bevatten. De externe audit sluit een financiële controle achteraf niet uit.

Twee versies van het projectvoorstel moeten naar D5.1 worden gezonden:

Een papieren versie, per officiële post aan D5.1 toegezonden.

Een elektronische versie, verzonden via het D5.1 extranet.

Het bewijs van de officiële indiening van het dossier moet worden gericht aan de dienst D5.1 (D5.1@diplobel.fed.be). Vervolgens wordt een ontvangstbevestiging gestuurd.

Alle voorstellen zullen voor advies worden voorgelegd aan de Inspecteur van Financiën.

3.8 Audit en evaluatie

De internationale humanitaire NGO's leggen een eindverslag en een externe audit voor om het gebruik van de subsidie van het project te verantwoorden.

De internationale humanitaire organisaties dienen de uitvoeringsverslagen, jaarverslagen en audits voor te leggen zoals bepaald in hun statuten of interne reglementen.

4. Financiering van het flexibel landenfonds voor Oekraïne

Gelet op de omvang van de humanitaire noden in het land stelt België voor 7 miljoen euro vrij te maken voor het door OCHA beheerde 'Country Based Pooled Fund' (CBPF) voor Oekraïne binnen het kader van de AB flexibele fondsen in 2022.

De internationale humanitaire fondsen, geïdentificeerd in de wet van 19 maart 2013 betreffende de ontwikkelingssamenwerking en in het koninklijk besluit van 19 april

2014 betreffende de humanitaire hulp, spelen een leidende rol in het humanitaire landschap op hun terrein of in hun geografisch interventiegebied.

Voor België is een internationaal humanitair fonds dat voor financiering in aanmerking komt een fonds dat wordt beheerd of gezamenlijk wordt beheerd door een of meer humanitaire organisaties en dat bedoeld is om de gezamenlijke financiering van humanitaire hulp in bepaalde ontwikkelingslanden of ten behoeve van bepaalde humanitaire thema's mogelijk te maken.

De fondsen moeten in staat zijn om snel dringende humanitaire behoeften te financieren, overeenkomstig de humanitaire beginselen, op basis van transparante regels en met een deugdelijke verantwoording van de uitgaven.

4.1 Presentatie van het fonds

CBPF's zijn instrumenten voor humanitaire financiering door meerdere donoren, die worden opgericht door de coördinator voor noodhulp (ERC). Zij worden op landniveau beheerd door OCHA, onder verantwoordelijkheid van de VN-coördinator voor humanitaire hulp. Momenteel beheert OCHA 19 actieve CBPF's in 18 landen, waarvan er 4 verband houden met de Syrische crisis (in Libanon, Syrië, Jordanië en Turkije) en één regionaal fonds voor de Sahel-regio waarin twee landenbudgetten zitten. 6 van deze fondsen worden administratief beheerd door UNDP, d.w.z. het MPTF-bureau is verantwoordelijk voor het financieel beheer van deze fondsen (ontvangst en uitbetaling van middelen, financiële verslaglegging, ...)

Donorbijdragen aan CBPF's zijn niet geoormerkt en worden toegewezen via een raadplegingsproces, waarbij rekening wordt gehouden met humanitaire behoeften en prioriteiten. De middelen worden toegekend aan VN-organisaties, de IOM, nationale en internationale NGO's en de Internationale Rode Kruis- en Rode Halve Maanbeweging. Dankzij CBPF's kan de humanitaire respons ter plaatse inclusiever, sneller, flexibeler en doeltreffender zijn, en kunnen de meest kritieke interventies worden gefinancierd. Op basis van de actuele financiële behoeften van de 19 bestaande gemeenschappelijke landenfondsen en de prioritaire gebieden voor de Belgische humanitaire hulp, zal België in 2022 7 miljoen euro bijgevolg extra ter beschikking stellen voor het CBPF voor Oekraïne.

4.2 Evaluatie

De administratie zal ervoor zorgen dat het gebruik van internationale humanitaire middelen wordt gecontroleerd in het kader van de interne controle- en evaluatiesystemen van de partnerorganisaties of van de middelen zelf (controle op de werking van de middelen, gebruikersrekeningen en verslagen en evaluaties). (toezicht op de verrichtingen van het fonds, gebruikersrekeningen, verslagen en evaluaties).

5. Verdeling van de financiering

Dit financieringskader omvat 14 miljoen euro aan vastleggingen, te vereffenen in 2022, voor de financiering van humanitaire projecten en het humanitair landenfonds voor Oekraïne.

De financiële vastleggingen komen ten laste van de basisallocatie AB 14 54 52 35.60.82 voor het humanitair landenfonds en ten laste van de basisallocatie AB 14 54 52 35.60.83 voor de humanitaire projecten.

Humanitaire steun	VK* 2022	VK** 2022
CBPF	7.000.000	7.000.000
Oekraïne	7.000.000	7.000.000
Projecten	7.000.000	7.000.000
Internationale organisatie	5.000.000	5.000.000
Internationale NGO	2.000.000	2.000.000
Total	14.000.000	14.000.000
*VK : Vastleggingskredieten		
**VK : Vereffeningskredieten		

6. Beslissing

Rekening houdend met de humanitaire strategie en een analyse van de humanitaire behoeften die door erkende internationale humanitaire actoren zijn vastgesteld, heeft België besloten 14 miljoen euro vrij te maken voor humanitaire actoren actief in Oekraïne .

Deze bijdragen worden op de volgende wijze verdeeld:

- 7 miljoen euro ten laste van de basisallocatie AB 14 54 52 35.60.83 voor humanitaire projecten.
 - 5 miljoen euro ter ondersteuning van projecten uitgevoerd door internationale humanitaire organisaties;
 - 2 miljoen euro ter ondersteuning van projecten uitgevoerd door internationale humanitaire NGO's.
- 7 miljoen euro ten laste van de basisallocatie AB 14 54 52 35.60.82 voor humanitaire fondsen.
 - 7 miljoen euro ter ondersteuning van het CBPF van OCHA voor Oekraïne

Deze bedragen zullen in 2022 in één tranche worden vereffend, **onder voorwaarde van aanpassing van de uitgavenbegroting na begrotingscontrole en dus van de oprichting van de interdepartementale provisie Oekraïne.**

De bovenvermelde Belgische bijdragen zullen eveneens in overeenstemming zijn met de toepasselijke bepalingen van de wet van 19 maart 2013 betreffende de ontwikkelingssamenwerking en het koninklijk besluit van 19 april 2014 betreffende de humanitaire hulp, in de versie die van kracht is op de datum van ondertekening van dit kader.

Voor akkoord,

Datum,

23 JUNI 2022

Meryame Kitir,
Minister van Ontwikkelingssamenwerking en Grootstedenbeleid